

NORSK FOLKEMUSEUM
Museumsveien 10
Pb 720 Skøyen
N-0214 Oslo

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Vår dato: 24.06.2013

Vår referanse: 13/00351-1

Høringsuttalelse NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014

Norsk Folkemuseum har med interesse lest utredningen som gir en fylldig og bred beskrivelse av utviklingen av kulturpolitikken i Norge. Den gir en god forståelse av dagens situasjon og en plattform for å forme framtidens kulturpolitikk. Norsk Folkemuseum slutter seg til utredningens overordnede mål for kulturpolitikken basert på forståelsen av kultur som ytringskultur. Vi vil videre knytte følgende innspill til utredningen:

Kulturutredningen anbefaler at Kulturløft III har som mål å styrke lokalkulturen. Vi deler oppfatningen om at kulturpolitikken må styrkes lokalt, men vil samtidig peke på at dette ikke bør føre til at skjevheter ved Kulturløft I og II når det gjelder museumssektoren, blir videreført. For Norsk Folkemuseums del – noe vi tidligere har vist til - har museets økonomiske utvikling ikke holdt følge med den veksten andre museer har nytt godt av. Skulle museet holdt følge med de øvrige museenes utvikling, tilsier det en økning på ca 30 mill kroner.

Et mangfoldig og rikt kulturliv sikres best ved at det utøves på ulike nivå og med ulike perspektiv, så vel nasjonalt, som regionalt og lokalt. Som museum er det viktig å se vårt samfunnsoppdrag og vår rolle i dette perspektivet. For Norsk Folkemuseum betyr dette blant annet å være et kulturhistorisk museum som ivaretar dokumentasjon, forskning og formidling av særtrekk ved samfunnsutvikling i Norge, så vel historisk som i samtida.

Vi ser det som viktig at mangfoldet i kulturinstitusjonene styrkes, og at vi har en kulturpolitikk som bidrar til at institusjonene ikke blir for like. Deltakelse i nettverk og i dialog med de finansierende myndighetene om museenes samfunnsoppdrag bør kunne motvirke dette. Institusjonene må samlet ha blick på både det nasjonalt overgripende og det regionale og lokale. Mangfold må sikres på alle disse tre nivåene fordi museene gjennom sine samlinger og utadrettede virksomhet sier noe om identitet og tilhørighet. Enkeltmennesket har tilhørighet og relasjoner til omverdenen på ulike nivåer fra familie til nærmiljø, til region og til nasjon. Derfor må vi sikre en bærekraftig kulturpolitikk på alle disse nivåene også i framtida.

Vi støtter utredningens konklusjon om at kulturinstitusjonenes samfunnsoppdrag må tydeliggjøres. Dette ansvaret skal og bør i større grad ligge hos institusjonene selv, men i dialog med finansierende myndigheter og interessenter.

Skal kulturinstitusjonene, ikke minst de kulturhistoriske museene, være aktive og bevisste sin rolle som samfunnsinstitusjon og sitt samfunnsoppdrag, må museene selv være aktivt

med på å definere dette. For mange museer synes oppdraget å være så vidt at de pasifiseres og blir inaktive, uten tydelig kurs og mål i forhold til dagens og morgendagens samfunn.

Definisjonsmakten bør derfor ligge i det enkelte museum. Det krever at vi som kulturinstitusjoner er oss denne oppgaven bevisst og at vi definerer og spisser vårt oppdrag med fortida som grunnlag og ut fra samfunnets behov i dag.

Samtidig er det viktig at kulturinstitusjonene sammen representerer et mangfold og at det sikres variasjon i museene ansvars- og arbeidsområder. Museene må se seg selv i et større landskap av museer og andre kulturinstitusjoner. Staten må sikre at dette mangfoldet ivaretas gjennom sin kulturpolitikk, gjennom tildelingsbrev og i dialog med de respektive museer. Videre må dette sikres gjennom samarbeid de kulturhistoriske museene imellom, f eks gjennom de nasjonale museumsnettverkene.

Norsk Folkemuseum vil videre understreke betydningen av at det er samsvar mellom hvordan den enkelte institusjon definerer sitt samfunnsoppdrag og tilgjengelige ressurser. Det er viktig at det er bærekraft og balanse i dette forholdet.

Norsk Folkemuseum ser det som viktig at kulturinstitusjonene, ikke minst museene blir vurdert på det som er vår hovedoppgave, at det stilles krav til hvordan vi skjønner vårt samfunnsoppdrag og at vurderingen bygger på kvalitet, ikke bare kvantitet. Vi støtter en vektlegging av kvalitetsvurdering mer enn kvantitative målinger.

Eksempelvis må museene ikke bare ha registre over sine samlinger, men opplysningene over samlingene bør være tilgjengelige og samlingsutviklingen må være bærekraftig. Kjernen i formidlingen må være kunnskapsbaserte utstillinger.

En omlegging av tildelingene slik utvalget anbefaler bør etter vår mening kunne gi et bedre grunnlag for å dreie evaluering og rapportering over mot en mer kvalitativ måling. Hva er kvaliteten i kunnskapsoppbygging og forskning? Hvem er forskningene rettet mot? Når vi fram til dem vi ønsker? Igjen er bærekraft et viktig stikkord. Er det balanse mellom mål, ambisjoner og resultater? Større vektlegging av kvalitet innebærer imidlertid etter vår mening at museenes rolle som kunnskapsinstitusjoner utvikles og at forskningen ved museene i større grad prioriteres.

Videre ser vi det som viktig at avtaler om tildelinger og samfunnsoppdrag inngås for lengre perioder. Fire år slik utredningen anbefaler for å vurdere gjennomføringsevne i forhold til overordnede mål og prioriteringer synes å være et godt verktøy.

Satsingen på nye kulturbygg rundt om i landet er viktige tiltak, men Norsk Folkemuseum finner grunn til å understreke at det er vel så viktig å sikre ressurser til å ivareta eksisterende bygg og samlinger. Videre må nye tiltak også sikres midler til vedlikehold og videreutvikling.

Rekruttering til museene og kompetanseutvikling av medarbeiderne er en viktig oppgave. Skal kulturinstitusjonene være slagkraftige og i stand til å skjønne sitt samfunnsoppdrag, må de sikres medarbeiderne som har en solid fagbakgrunn. (det vises til delrapport om museene)

Vår dato
24.06.2013

Vår referanse
13/00351-1

Norsk Folkemuseum slutter seg til anbefalingen om at norske tradisjonsarkiver trenger er løft. Samlingene det er snakk om inneholder verdifull informasjon om nordmenns kulturelle liv og er viktige sammen med de omfattende samlingene av materiell kultur. Tradisjonsarkivene omfatter dokumentasjon av muntlig tradisjoner, sosiale skikker, håndverk og kunstneriske uttrykk. Tradisjonsarkivene har hatt betydning for utviklingen av Norges demokratiske kultur. De gjør livene til vanlige mennesker til en del av historien. Dette materialet er i tillegg til de sentrale arkivene som Norsk Folkeminnesamling, Norsk etnologisk gransking og Norsk Folkemusikksamling oppbevart ved ulike lokale museer og biblioteker. Skal dette omfattende materiale bli tilgjengelig for allmennheten, må dette på samme måte som gjenstandssamlingene og bildesamlingene bli digitalt tilgjengelig for publikum.

Med vennlig hilsen

Inger Jensen
Sjefkonservator

Dokumentet er godkjent elektronisk